

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Štěpána Výborného v právní věci žalobce: **V. D. N.**, zastoupen Mgr. Tomášem Císařem, advokátem se sídlem Praha 2, Vyšehradská 415/9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 5. 2024, č. j. 19 Az 10/2024 - 30, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“) směřuje proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2024, č. j. OAM-42/ZA-ZA11-D07-2024, jímž žalovaný zastavil řízení o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný shledal žádost stěžovatele nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Rumunsko.

[2] V kasační stížnosti stěžovatel žádá, aby jí byl přiznán odkladný účinek. Zdůrazňuje, že přiznání odkladného účinku může být výhradním prostředkem, aby jeho případný konečný úspěch kasační stížnosti nebyl jen formální, ale i faktický, neboť stěžovatel jinak bude muset bezodkladně vycestovat s ohledem na již uložené správní vyhoštění, což bude mít devastací dopad do jeho soukromého života. Na konečné rozhodnutí by pak musel čekat mimo území ČR, bez jakékoliv možnosti se na území ČR legálně vrátit, neboť další řízení by bylo nejspíše zastaveno s ohledem na probíhající řízení v Rumunsku. Odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100, podle něhož skutečnost, že k bezprostřednímu opuštění území ČR by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nemůže být důvodem

k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Poukázal též na usnesení městského soudu ze dne 19. 12. 2011, č. j. 3 A 203/2011 - 40, jenž dospěl k obdobným závěrům. Zároveň tvrdí možný zásah svého ústavního práva na spravedlivý proces. Byť je stěžovatel zastoupen, k právu na spravedlivý proces náleží též právo účastníka vystupovat v řízení osobně, což by v jeho případě nebylo možné.

[3] Stěžovatel dále uvedl, že naopak žádná újma státu přiznáním odkladného účinku nevznikne. Přiznáním odkladného účinku nevznikne ani hrozba narušení veřejného pořádku; stěžovatel žádným způsobem nezneužívá, a dokonce ani nevyužívá sociální systém, ani se nikterak nepodílí na ničem, co by znamenalo jakoukoliv újmu na úkor zájmů státu (i v tom nejširším slova smyslu). Je společenský nezávadový, bezúhonný, má stabilní zázemí a není závislý na pomoci státu.

[4] U stěžovatele se nepochybně jedná o nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; rovněž mu není známo, že by bylo přiznání odkladného účinku v rozporu s důležitým veřejným zájmem. To platí zejména v případě, kdy bylo řízení zastaveno, aniž by se správní orgán meritorně zabýval stěžovatelovou žádostí a kdy ani soud nemůže posuzovat existenci tvrzeného azylového důvodu.

[5] Závěrem stěžovatel poukázal na usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 4. 6. 2024, č. j. 42 Az 5/2024 - 17, v němž v obdobné věci krajský soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku jsou splněny.

[6] Žalovaný s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí. Odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 3 Azs 7/2019 - 26, dle kterého je „*odkladný účinek kasační stížnosti [...] pojmově svázán s rozhodnutím krajského (městského) soudu; jeho přiznáním se tedy pouze odkládají účinky tohoto soudního rozhodnutí, nikoli předcházejícího rozhodnutí správního. Podává-li tak návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatel, jenž byl v řízení před městským soudem v postavení žalobce, podmínkou sine qua non jakýchkoli úvah o důvodnosti takového návrhu je, že účinky plynoucí ze správního rozhodnutí byly sistovány již v řízení před městským soudem*“. Ačkoli městský soud formálně o odkladném účinku žaloby nerozhodoval, neboť rozhodl o věci bezodkladně, má žalovaný za to, že přiznáním odkladného účinku podané žalobě by nebyla zachována kontinuita suspenzivního efektu soudního přezkumu vůči rozhodnutí žalovaného.

[7] Nejvyšší správní soud po posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a po zvážení všech důvodů a skutečností přednesených stěžovatelem dospěl k závěru, že podmínky pro vyhovění tomuto návrhu nejsou splněny.

[8] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

pokračování

[9] Odkladný účinek lze tedy na základě návrhu stěžovatele přiznat, jsou-li splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58). Uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně. Tak tomu ale v posuzované věci není.

[10] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce charakterizoval v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[11] V nyní projednávaném případě stěžovatel svou žádost zdůvodnil požadavkem na využití svých práv účastníka řízení, které by v případě nuceného vycestování nemohl uplatnit, tedy práva na spravedlivý proces; zároveň uvádí, že bezodkladné vycestování bude mít *devastační dopad* do jeho soukromého života.

[12] Kasační soud proto přistoupil k poměřování újmy, která by mohla stěžovateli vzniknout nepřiznáním odkladného účinku, a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Nejvyšší správní soud nepopírá, že nebudou-li sistovány účinky napadeného rozsudku, bude muset stěžovatel opustit území České republiky předtím, než bude rozhodnuto o jeho kasační stížnosti. Nebude tak moci vystupovat v řízení osobně a být v osobním kontaktu se svým zástupcem. I přesto však Nejvyšší správní soud neshledal, že by nepřiznáním odkladného účinku zasáhl do stěžovatelova práva na spravedlivý proces. Rozšířený senát tohoto soudu v usnesení ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38, uvedl, že „*obecně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.*“ Z uvedeného vyplývá, že povinnost stěžovatele vycestovat z území České republiky sama o sobě nemůže ohrozit jeho procesní práva v probíhajícím soudním řízení. Má-li být ohrožení tohoto práva důvodem pro přiznání odkladného účinku, je nezbytné, aby stěžovatel uvedl, jaká jeho konkrétní procesní práva budou nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti ohrožena (a konkrétně čím) a proč je jeho osobní účast v řízení opravdu nezbytná. Stěžovatel se však omezil na pouhá ničím nepodložená konstatování. V tomto směru lze odkázat na ustálenou rozhodovací praxi tohoto soudu (například usnesení ze dne 5. 10. 2017, č. j. 2 Azs 273/2017 - 19, ze dne 11. 7. 2017, č. j. 6 Azs 270/2017 - 28, nebo ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38), která se zabývala obdobnými případy.

[13] Pokud jde o stěžovatelovu obavu, že by bylo následné řízení zastaveno proto, že se již bude nacházet na území Rumunska, kde bude nejspíše vedeno řízení o mezinárodní ochraně, Nejvyšší správní soud uvádí, že v případě transferu stěžovatele a následného úspěchu jeho kasační stížnosti je správní orgán povinen dle čl. 29 odst. 3 nařízení Dublin III

přijmout tuto osobu bezodkladně zpět na své území. Je pak otázkou budoucího vývoje, zda stěžovatel, pokud bude přemístěn do Rumunska, bude s tamějšími azylovými orgány v kontaktu a bude tak reálné ze strany českých azylových orgánů zjistit jeho pobyt.

[14] Nejvyšší správní soud nepřehlédl ani tvrzení stěžovatele, že bezodkladné vycestování bude mít *devastační dopad* na jeho soukromý život. Nelze ovšem pominout, že k prokázání tohoto tvrzení stěžovatel ničeho dalšího neuvedl a nijak nekonkretizoval, v čem konkrétně má tato újma spočívat. Od stěžovatele, který žádá o přiznání odkladného účinku, se především očekává dostatečně konkrétní a individualizované tvrzení o tom, že mu v důsledku nastoupení účinků napadeného rozhodnutí vznikne nepoměrně větší újma než jiným osobám, vysvětlení, v čem tato újma spočívá, a uvedení jejího rozsahu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s rozhodnutím krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Kromě výše uvedeného tíží stěžovatele též důkazní břemeno k uplatněným tvrzením. Unesení tohoto důkazního břemene po stěžovateli vyžaduje, aby tvrzení, kterými odůvodňuje návrh na přiznání odkladného účinku, také řádně doložil. Jak již Nejvyšší správní soud uvedl v usnesení ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 - 74 „[h]rozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická či bagatelní. Nejvyšší správní soud poukazuje na dispoziční zásadu ovládající celé řízení o kasační stížnosti – kasační soud není povolán k tomu, aby za stěžovatele vlastní vyhledávací činností zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy“. V usnesení ze dne 17. 2. 2016, č. j. 2 As 21/2016 - 68, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[d]ůvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovateli oproti jiným osobám jsou vždy individuální, závislé pouze na konkrétní situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel, jenž musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností vznik újmy vyvozuje a uvést její intenzitu.“ Nejvyšší správní soud nepopírá, že nucené vycestování může pro účastníka řízení představovat nepříjemnou situaci, nicméně, nijak nekonkretizované tvrzení není pro prokázání újmy ve výše vyloženém smyslu postačující.

[15] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené dospěl v intencích tvrzení stěžovatele k závěru, že právní následky spojené s napadeným rozsudkem pro stěžovatele samy o sobě nepředstavují bezprostředně hrozící újmu na jeho právech. Není proto splněna již první podmínka pro přiznání odkladného účinku (§ 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.), a proto nemohlo být jeho návrhu vyhověno.

[16] Zamítnutím návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti však Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení tohoto soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2024

pokračování

3 Azs 127/2024 - 25

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu